

03.07.2017

Vakaj/10

§ 31

Varhaiskasvatuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Paavo Arhinmäen ym. aloitteesta lasten ja nuorten liikkumisen lisäämiseksi

HEL 2017-001307 T 00 00 03

Lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Paavo Arhinmäen ym. aloitteesta koskien lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksien parantamista:

Varhaiskasvatuslautakunta pitää tärkeänä aloitteessa toivottua kynnysten madaltamista lasten ja nuorten harrastustoiminnassa. Aloitteessa mainitun selvityksen laadinnassa on tärkeää ottaa huomioon varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten kehitystason aiheuttamat erityispiirteet ja varhaiskasvatuspalveluissa jo nykyisellään toteutettu liikkumisen edistämiseen tähtäävä toiminta.

Varhaiskasvatusvirasto tutustuttaa omalta osaltaan lapsia harrasteisiin päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, leikkipuistoissa ja kerhoissa. Alle kouluikäisten lasten lisäksi toiminnan piiriin kuuluu 1–2-luokkien sekä kaikkien kehitysvammaisten ja autismitietäjien peruskoululuokkien koululaisia iltapäivä- ja loma-ajan toiminnassa. Eri ikävaiheissa harrasteisiin tutustuminen tapahtuu erilaisin tavoittein ja menettelyin päivittäisessä, varhaiskasvatussuunnitelman mukaisessa toiminnassa. Tässä apuna on laaja yhteistyöverkosto, joka on laajenemassa. Varhaiskasvatuksella on runsaasti yhteisiä hankkeita Helsingin mallin hengessä kulttuurilaitosten, taitelijoiden ja kulttuurityöntekijöiden sekä liikunta-alan ja ympäristökasvatustahojen kanssa. Muotoina ovat esimerkiksi museo-, kuvataide-, tanssi- ja draamatyöpajat, vanhempi-lapsi -liikuntaohjelmat, lähiliikuntapaikkojen ja luontokohteiden tarjonta, liikuntajärjestöjen pikukulapsitoiminta, lasten hiihto-, luistelu-, retkeily-, kaupunkiviljely-, kalastus- jne. toiminta sekä kirjastoyhteistyö satudiplomeineen. Lasten leikkeihin on toisinaan mahdollista kytkeä eri oppilaitosten projekteja luovissa aineissa ja peruskoulun oppilaiden työelämää tutustumisjaksoja varhaiskasvatuksen yksiköissä voidaan kytkeä koululaisten harrastusten näkyväksi tekemistä lapsille.

Varhaiskasvatusviraston sitovana tavoitteena vuonna 2016 oli, että lapsilla on mahdollisuus aktiiviseen liikkumiseen vähintään kaksi tuntia päivässä. Tavoitteen toteutumiseksi kaikissa varhaiskasvatuksen toimintayksiköissä tehtiin liikkumissuunnitelma yhteistyössä lasten ja huoltajien kanssa ja suunnitelmien toteutumista arvioitiin loppuvuodesta. Varhaiskasvatusalueilla tehtiin myös alueelliset suunnitelmat, joita

laadittaessa jaettiin yksiköiden osaamista, menetelmiä ja hyviä toimintatapoja. Liikkumisen lisäämisessä pääpaino on liikkumisen kytkeminen kaikkeen toimintaan toiminnallisen ja kehollisen oppimisen periaatteiden mukaisesti.

Viime syksynä julkaistut Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset antavat ohjeita alle 8-vuotiaiden lasten fyysisen aktiivisuuden määrästä ja laadusta, fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ympäristön rooleista sekä ohjatun liikunnan ja liikuntakasvatuksen suunnittelusta ja toteuttamisesta osana varhaiskasvatusta. Suositukset on tarkoitettu lasten vanhempien, varhaiskasvatus-, liikunta- ja terveydenhuollon ammattilaisten sekä muiden alle 8-vuotiaiden lasten liikunnan, terveyden tai hyvinvoinnin edistämiseen osallistuvien yhteisöjen ja yksilöiden käyttöön (http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2016/09/lasten_liikuntasuosituks.html).

Näissä suosituksissa kiinnitetään myös huomiota lasten liian vähäisen liikkumisen ongelmaan ja suositellaan liikkumista erilaisissa ympäristöissä, kaikkina vuodenaikoina, luonnon ja rakennetuissa ympäristöissä, metsissä, kallioilla, luonnonvesissä ja puistoissa. Varhaiskasvatustalokunnan tulee ottaa selvää paikkakunnan ulkoilumahdollisuuksista ja kertoa niistä myös vanhemmille, kannustaa kokeiluihin ja liikkumiseen houkuttelevien ympäristöjen luomiseen ja ohjatkaa arvioimaan riskejä sen sijaan että kieltää niitä liialliseen turvallisuushakuisuuteen vedoten.

Varhaiskasvatustalokunnan toimipisteistä noin 50 on mukana Valo ry:n valtakunnallisessa Ilo kasvaa Liikkuen -ohjelmassa. Liikuntasuosituksia ja em. ohjelmassa saavutettuja tuloksia käytetään Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma 2017 prosessissa. Yhdessä liikuntaviraston kanssa laaditaan varhaiskasvatusikäisille ja pikkulapsiperheille tarkoitettuja liikuntapalvelujen matalan kynnyksen yhteistyömalleja kuten opetustalokunnan ja liikuntaviraston yhteistyönä tuotettu ala-asteikäisten Easy Sport -malli. Toukokuussa 2016 järjestettiin Töölön Kisahallissa eska-reiden liikuntapäivä, joka oli tarkoitettu kaikille esiopetuksen ryhmille. Luonnossa liikkumisen mahdollisuuksia kehitetään Helsingin ympäristötietoisuuden yhteistyösuunnitelman suuntaviivojen mukaisesti yhteistyössä kaupungin useiden ympäristökasvatustoimijoiden kanssa. Suomi 100 Suuri lukuseikkailu -tempaukseen liittyvä yhteistyö kirjastojen kanssa tarjoaa kehyksen, jonka avulla lapsia voidaan innostaa liikunnallisten mielikuvitusleikkien pariin.

Alle kouluikässä vasta tutustutaan moniin eri liikuntamuotoihin leikin kehyksessä. Lapsen maailma on vielä kokonaisvaltainen. Taidelajit eivät ole eriytyneitä - eivät myöskään leikki ja oppiminen tai kiinnostuksen kohteet eri liikuntamuotoihin ja maailman moniin ilmiöihin. Harrastusmahdollisuuksien turvaamisessa on olennaista, ettei näitä leikin ulottu-

03.07.2017

Vakaj/10

vuuksia rikota kovin varhaisella yhteen tai muutama harrastukseen systemaattisesti rajautumalla. Pienille koululaisille järjestetään koulujen loma-aikoina leikkipuistoissa teemallisia päiväleirejä, joissa syntyy kosketuksia erilaisiin harrastusaloihin.

Varhaiskasvatuksessa tarjotaan tasapuolisesti kaikille palvelujen piirissä oleville lapsille monipuolisia harrastekokemuksia toiminta-aikana ilman lisämaksua.

Lasten ja nuorten harrastusvalikon kartoittaminen tukee varhaiskasvatuksen toteuttamista. Päiväkotien ulkoilualueet ja niihin liittyvät lähiliikuntapaikat sekä leikkipuistot tarjoavat tiloja harrastajille. Eräät päiväkotipihoja täydentämään kaavoitetut lähiliikuntapaikat odottavat vielä rakentamista. Useita varhaiskasvatuksen sisätiloja on vuokrattavissa nimelliseen hintaan, vähitellen lisääntyvästi myös uuden Varaamo-palvelun kautta.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Risto Keskinen, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 050 597 8748
risto.keskinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Arhimäki Paavo ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 47

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt varhaiskasvatuslautakunnalta 24.3.2017 mennessä lausuntoa valtuutettu Paavo Arhimäen aloitteesta koskien selvityksen laatimista lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksien parantamisesta.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Risto Keskinen, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 050 597 8748
risto.keskinen(a)hel.fi

03.07.2017

Vakaj/10

Liitteet

1 Arhinmäki Paavo ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 47

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginhallitus